

Fluoritud kasvuhoonegaaside müügiandmete registreerimise juhend

1. jaanuaril 2015. a jõustunud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 517/2014 artikkel 11 lg 4 kehtestab, et fluoritud kasvuhoonegaase (edaspidi F-gaase) sisaldavate seadmete või neist gaasidest sõltuva käitamisega seadmete paigaldamiseks, teenindamiseks, hooldamiseks või parandamiseks, kui selleks on artikli 10 alusel nõutav sertifikaat või tunnistus, tohib F-gaase müüa üksnes nendele ettevõtjatele¹ ja neid tohivad osta üksnes need ettevõtjad:

- kellel on määruse artikli 10 kohased asjakohased sertifikaadid või tunnistused, või
- kes palkavad isiku, kellel on määruse artikli 10 lõigete 2 ja 5 kohane sertifikaat või koolitustunnistus (sellisel juhul peab ostja müüjale tõestama, et ta on sellise isiku palganud, küsides näiteks lepingu kohta).

Seega tuleb F-gaaside müügil ostja pädevuses veenduda ja andmed registreerida järgmistes valdkondades:

I F-gaaside müük otse ainet kasutavatele ettevõtetele ja isikutele

Müüjad peavad veenduma ostja pädevuses ja ostjad peavad oma pädevust tõestama, kui F-gaase müüakse/ostetakse järgnevateks tegevusteks:

- Paiksete **jahutusseadmete, kliimaseadmete või soojuspumpade** käitlemine
- Paiksete tuletõrjeseadmete ja süsteemide käitlemine
- **Teatavate mootorsõidukite** (praegu M1 ja N1 kategooria sõidukid) kliimaseadmete käitlemine
  - M1 kategooria* (sõiduauto) on sõiduk, millel lisaks juhiistmele ei ole rohkem kui kaheksa istekohta
  - N1 kategooria* (kaubik) on sõiduk, mille täismass ei ületa 3,5 t

Külmikveokid² ja – haagised³ (sertifikaadi olemasolu nõutud alates 1. juuli 2017)

NB! Pädevust ei ole siiski esialgu nõutud teiste liikuvate seadmete valdkonnas: laevad, rongid, traktorite kliimaseadmed jne.

- Elektrijaotlate käitlemine (SF₆)
- Lahusteid sisaldavate seadmete käitlemine

Pädevust ei ole nõutud kõigis teistes võimalikes valdkondades, mis pole üleval nimetatud (nt abiainetena vahutootmisel, nt soojuspumpade tootmisel vms).

II F-gaaside tarnimine aine edasimüüjatele

Suuremate mahtkoguste edasimüüjatele tarnijad võivad gaasi edasimüüjatele anda ilma sertifikaatide andmeid küsimata, kuid edasimüüjad peavad tagama, et sertifitseeritud kasutuseladel müüdaks F-gaase ainult kõnealuste ainete käitlemiseks pädevatele töötajatele või ettevõtetele.

Selleks on sobilik müügiandmed registreerida ja küsida ostjalt kinnituskirja (näidis lisa 5).

¹ Ettevõtjana käsitletakse nii füüsilisi kui juriidilisi isikuid, seega nii töötajaid kui ettevõtteid.

² „külmikveok” – mootorsõiduk massiga üle 3,5 tonni, mis on projekteeritud ja ehitatud peamiselt kaubaveoks ning varustatud jahutusseadmega

³ „külmikhaagis” – sõiduk, mis on projekteeritud ja ehitatud vedamiseks veoki või vedukiga, ette nähtud peamiselt kaubaveoks ja varustatud jahutusseadmega;

Millised andmed tuleb F-gaaside müügil registreerida?

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 517/2014 artikkel 6 lõikele 3 peavad F-gaase tarnivad ettevõtjad kindlasti registreerima järgmised andmed:

- a) Ostjate sertifitseerimisnumbrid ja
- b) Asjaomased ostetud fluoritud kasvuhoonegaaside kogused.

Andmeid tuleb säilitada vähemalt 5 aastat.

Taotluse korral teevad F-gaase tarnivad ettevõtted need andmed kättesaadavaks Keskkonnainspeksioonile.

Keskkonnaministeerium soovib siiski parema ülevaate saamiseks ja nõuete täitmise jälgimiseks registreerida ja säilitada järgmisi andmeid:

- Isiku või ettevõtte nimi, kellele gaas müüdi;   - Gaasi tüüp (nt R-404A)   - Gaasi kogus (kg)   - Gaasi kasutusala (näiteks paiksed jahutusseadmed, M1 või N1 kategooria mootorsõidukite kliimaseadmed, paiksed tuletõrjeseadmed, laevade jahutusseadmed, edasimüümine jms)

Olenevalt kasutusala kohta järgnevalt:

- Isiku VÕI ettevõtte sertifikaadi (Eestis käitlemisloa ja töötajate kutsetunnistused või osakutsetunnistused) number.   - Kinnituskirja number (ja kinnituskiri eraldi dokumendina).

Andmete võimaliku registreerimise näidis on esitatud lisas 4.

Isiku või ettevõtte sertifikaadi number

Ettevõtte sertifikaadi number märkida ainult paiksete jahutus- ja kliimaseadmete ja soojuspumpade või paiksete tuletõrjeseadmete valdkonnas.

Kui gaas müüakse selliseks kasutusala (nt laevade jahutusseadmed, külmikveokid ja –haagised, abiainetena vahutootmisel, nt soojuspumpade toomisel vms), millele sertifitseerimisnõudeid ei rakendata või millele pole sertifitseerimisnõudeid veel välja töötatud, siis tuleb peetavates andmetes teha märge asjakohase kasutusala kohta ja kutsetunnistuste/sertifikaatide või käitlemisloa numbrit ei märgita.

Kinnituskiri

Juhul, kui gaas müüakse edasimüüjale, siis tuleks küsida kinnituskiri tagamaks, et F-gaaside mahtkaubana edasimüüja on teadlik F-gaaside turustamisele esitatud nõudmistest (näidis lisas 5).

Juhul, kui gaas müüakse selliseks kasutusala, millele sertifitseerimisnõudeid ei rakendata või millele pole sertifitseerimisnõudeid veel välja töötatud, siis on ostjalt soovitatav küsida kinnituskiri, et ta tarnib/ostab aineid sellisteks kasutusaladeks, kus sertifitseerimisnõudeid ei ole kehtestatud (näidis lisas 6). Sellise kinnituskirja abil saab müüja tõestada art 11 lg 4 nõuetest kinnipidamist.

Lisades asuvad mitmed abimaterjalid ja näidised eelpool kirjeldatud nõuete täitmiseks Eestis.

Lisad:

- Lisa 1. Kutsetunnistuste ja käitlemislubade vajalikkus erinevates valdkondades
- Lisa 2. Külmaalal Eestis antavad tunnistused, nende vastavustabel ning kutsete ja käitlemislubade andjate kontaktid
- Lisa 3. Teistel kasutusel Eestis antavad tunnistused ning kutsete ja käitlemislubade andjate kontaktid
- Lisa 4. F-gaaside müügiandmete registreerimise tabeli näidis
- Lisa 5. F-gaaside mahtkaubana edasimüüjate kinnituskirja näidis
- Lisa 6. Kinnituskirja näidis F-gaaside ostuks valdkondades, kus sertifitseerimist ei ole nõutud
- Lisa 7. Ainete kasutamine valdkonniti (näidis)

Lisa 1. Kutsetunnistuste ja käitlemislubade vajalikkus erinevates valdkondades

Seadme tüüp	Eesti kutsetunnistus või teise liikmesriigi töötaja sertifikaat	Käitlemis-luba või teise liikmesriigi äriühingu sertifikaat*	Pädevust nõudvad toimingud	Pädevustunnistuse väljaandja riik: Eesti/ teised EL liikmesriigid
Paiksed jahutus-, kliimaseadmed või soojuspumbad	Jah	Jah	Kõik käitlemistoimingud	Eesti /teised EL liikmesriigid Eestis annab kutseid Eesti Külmaliiit (info@kylmaliit.ee) koostöös Kutsekojaga
Tuletõrjeseade	Jah	Jah	Kõik käitlemistoimingud	Eesti/ teised EL liikmesriigid Eestis annab kutseid Eesti Turvaettevõtete Liit (info@security.ee) koostöös Kutsekojaga
Elektrijaotla	Jah	Ei	Kuni 01.07.2017 aine kokku kogumine, alates 01.07.2017 kõik käitlemistoimingud.	Teised EL liikmesriigid Eestis töötajate sertifitseerimist ei toimu
Lahustid	Jah	Ei	Aine kokkukogumine	Teised EL liikmesriigid Eestis töötajate sertifitseerimist ei toimu
Teatud mootorsõidukid (nõutud ainult M1 ja N1 kategooria sõidukite puhul, milleks on sõidukid, millel lisaks juhiistmele ei ole rohkem kui kaheksa istekohta ning mitte üle 3,5 tonnise täismassiga kaubikud.	Jah	Ei	Aine kokku kogumine	Eesti/ teised EL liikmesriigid. Eestis annab kutseid Eesti Autokutseõppe Liit info@autokutse.org
Külmikveokid ja –haagised	Alates 01.07.2017	Ei	Kõik käitlemistoimingud vastavalt määrusele (EL) 2015/2067.	Kutse andmise kord töötatakse välja hiljemalt 01.07.2017.
Teised mootorsõidukid			Ei	
Erikasutused: vahutootmine, F-gaaside sisaldavate seadmete tootmine, laborikasutus, pooljuhtide tootmine, magneesiumi survevalu vms			Ei	

* Eestis antud käitlemisload on tähtajatud.

Eestis antud paiksete jahutusseadmete, kliimaseadmete või soojuspumpade käitlemislubade andmed on kättesaadavad Keskkonnameti [e-teenuse veebilehelt](#). (Avalik info. Keskkonnaloal. [Luba jahutus-, kliimaseadmete, soojuspumpadega seotud toiminguteks](#)).

Rubriigi alt "[Fluoritud kasvuhoonegaase ning osoonikihti kahandavaid aineid sisaldavate seadmete käitlemistoiimingute teostajate sertifikaadid](#)" leiab teistes Euroopa Liidu liikmesriikides antud F-gaase käitlevate ettevõtete sertifikaadid, mis on registreeritud Keskkonnaametis fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate seadmete FOKA registrisse registreerimise eesmärgil.

PS! Kutsetunnistusi saab vaadata Kutsekoja veebilehelt <http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister>.

Heli Oruaas

Kutseregistri juhataja Tel: 679 1714

heli.oruaas@kutsekoda.ee

Lisa 2. Külmaalal Eestis antud ja antavad tunnistused ja nende vastavustabel

F-gaase tohib müüa ka vastavalt sertifitseeritud töötajatele. Selleks sobivad Eesti Külmaliidu poolt alates 2010.a 23. detsembrist antud kutsetunnistused või osakutsetunnistused või mõne teise liikmesriigi töötaja sertifikaadid, mis on antud vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele (EÜ) nr 303/2008.

Alates 21. aprillist 2015 antavad kutsed	Kuni 21. aprillini 2015 antud kutsed (v.a 2010 detsembrist varem antud kutsed)	Vastavus Euroopa Liidu nõuetele
Külmamehaanik, tase 3	Külmamehaanik I (EKR 3)	Jah
Külmamehaanik, tase 3 osakutse „Külmasüsteemi lekkek kontroll jahutuskontuuri avamata“	Külmamehaanik I osakutse jahutussüsteemi visuaalne lekete kontrollimine	Jah
Külmamehaanik, tase 3 osakutse „Külmaaine kokku kogumine“	Külmamehaanik I osakutse jahutussüsteemist külmaaine kokku kogumine	Jah
Külmamehaanik, tase 4	Külmamehaanik II (EKR 4)	Jah
Külmatehnika paigaldusjuht, tase 5	Külmatehnik III (EKR 5)	Jah

NB! Enne 2010.a detsembrist Eestis välja antud kutsetunnistusi ei arvestata.

Külmamehaanik tase 3 kutsetunnistus on tähtajatu. Külmamehaanik tase 4 ja külmatehnika paigaldusjuht tase 5 kutsetunnistused kehtivad 5 aastat alates kutsekomisjoni otsuse tegemise kuupäevast.

Eestis antud asjakohased kutsetunnistused või osakutsetunnistused on kättesaadavad Kutsekoja kodulehel: <http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister>, samuti on kutseregistris kirjas nende kehtivusaeg.

Teistes Euroopa Liidu liikmesriikides antud töötajate sertifikaadid on kättesaadavad Keskkonnaameti veebilehel rubriigi alt "[Fluoritud kasvuhoonegaase ning osoonikihti kahandavaid aineid sisaldavate seadmete käitlemistoiimingute teostajate sertifikaadid](#)" juhul, kui vastav töötaja on selleks avalduse teinud.

Lisa 3. Teistel kasutusalaadel antavad kutsetunnistused/sertifikaadid

- **Paiksed tuletõrjeseadmed**

Ettevõtete puhul nõutud Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 304/2008 kohaselt antud ettevõtte käitlemisluba (Eestis) või teise liikmesriigi äriühingu asjakohane sertifikaat või töötaja pädevust tõendav dokument.

Eestis antud käitlemisload on tähtajatud.

Eestis antud paiksete tuletõrjeseadmete alaseid käitlemislubasid omavate ettevõtete andmed on kättesaadavad Keskkonnaameti [e-teenuse veebilehelt](#) (Avalik info. Keskkonnaload. [Luba tuletõrjesüsteemide ja tulekustutitega seotud toiminguteks](#)).

Töötajate pädevust kinnitab:

- Turvasüsteemide tehnik III kutse osakutse “Fluoreeritud gaase sisaldavate gaaskustutussüsteemide paigaldamine ja hooldamine“ (väljastati 31. detsembrini 2014).
- Turvasüsteemide tehnik, tase 4 (antakse alates 1. jaanuarist 2015.a)

Kõnealused tunnistused kehtivad 3 aastat alates kutsekomisjoni otsuse tegemise kuupäevast.

Eestis F-gaase sisaldavate tuletõrjesüsteeme paigaldavate ja käitlevate töötajate pädevust kinnitavad kutsetunnistused on leitavad Kutsekoja veebilehelt:

<http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister>.

Kutseregistris on näha ka tunnistuse kehtivusaeg.

Teistes Euroopa Liidu liikmesriikides antud töötajate sertifikaadid on kättesaadavad Keskkonnaameti veebilehel rubriigi alt “[Fluoritud kasvuhoonegaase ning osoonikihti kahandavaid aineid sisaldavate seadmete käitlemistõimingute teostajate sertifikaadid](#)” juhul, kui vastav töötaja on selleks avalduse teinud.

- **SF₆ sisaldavad elektri jaotlad**

Nõutud on Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 305/2008 kohaselt antud töötaja sertifikaat.

Eestis pole selle kutse andmiseks süsteemi ega kutseid pole antud.

Teiste liikmesriikides antud sertifikaadid on kättesaadavad Keskkonnaameti veebilehel rubriigi alt “[Fluoritud kasvuhoonegaase ning osoonikihti kahandavaid aineid sisaldavate seadmete käitlemistõimingute teostajate sertifikaadid](#)” juhul, kui vastav töötaja on selleks avalduse teinud. 2015.a mai lõpu seisuga pole ükski töötaja seal teises liikmesriigis antud sertifikaati registreerinud.

- **Lahustid**

Nõutud Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 306/2008 kohaselt antud töötaja sertifikaat.

Eestis pole lahustite valdkonnas kutseid antud.

Teistes liikmesriikides antud töötajate sertifikaadid on kättesaadavad Keskkonnaameti veebilehel rubriigi alt “[Fluoritud kasvuhoonegaase ning osoonikihti kahandavaid aineid sisaldavate seadmete](#)

[käitlemistoiimingute teostajate sertifikaadid](#)” juhul, kui vastav töötaja on selleks avalduse teinud. 2015. aasta mai lõpu seisuga ei ole ükski töötaja seal teises liikmesriigis antud sertifikaati registreerinud.

- **Teatavate mootorsõidukite kliimaseadmed**

Pädevusnõuded kehtivad järgmiste sõidukikategooriate kliimaseadmete hooldamiseks

M1 kategooria (sõiduauto) on sõiduk, millel lisaks juhiistmele ei ole rohkem kui kaheksa istekohta

N1 kategooria (kaubik) on sõiduk, mille täismass ei ületa 3,5 t

Nõutud on Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 307/2008 kohaselt antud töötaja kompetentsitunnistus (mootorsõidukite kliimaseadmete käitleja) või teiste liikmesriikide antud asjakohased koolitustunnistused.

Eestis Euroopa Komisjoni määrusele (EÜ) nr 307/2008 vastavad kutsed mootorsõidukite kliimaseadmete käitleja ja mootorsõidukite kliimaseadmete käitleja, tase 5.

Eestis antud mootorsõidukite kliimaseadmete käitleja kompetentsitunnistused on kättesaadavad Kutsekoja kodulehel:

<http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/osakutsed>

Teiste liikmesriikides mootorsõidukite kliimaseadmete hooldamiseks antud sertifikaate Keskkonnaameti veebilehel ei ole.

Kutsetunnistusega seotud küsimustes saab pöörduda Kutseregistri poole:

SA Kutsekoda

Tel: 679 1700

kutsekoda@kutsekoda.ee

või erinevate kutset andvate organisatsioonide poole:

Eesti Külмалиит info@kylmaliit.ee Tel 372 527 7246	Eesti Autokutseõppe Liit info@autokutse.org Tel 372 50 66 796	Eesti Turvaettevõtete Liit info@security.ee Tel 372 6 611 057
---	---	---

Ettevõtete käitlemislubadega ja teiste liikmesriikide äriühingute ja töötajate sertifikaatidega tekkivate küsimustega saab pöörduda Keskkonnaameti poole.

Kadri Sipp

Kliima peaspetsialist

Tel. 680 7438

kadri.sipp@keskkonnaamet.ee

Lisa 4. F-gaaside müügiandmete registreerimise tabeli näidis

Isiku (kui on nõutav ainult füüsilise isiku sertifikaat) või ettevõtte ja töötaja nimi, kellele gaas müüdi	Aine tüüp (nt R-404A)	Aine kogus (kg)	Müüdava aine kasutusala: <ul style="list-style-type: none"> - Paiksed jahutusseadmed, kliimaseadmed või soojuspumbad - Paiksed tuletõrjeseadmed - M1 ja N1 kategooria sõidukid (sõiduaudod ja kaubikud) - Külmikveokid ja -haagised - Teised mootorsõidukid - Elektriyaotlad - Lahustid - Muud sertifikaati mitte nõudvad kasutusala (nt vahutootmine, F-gaaside sisaldavate seadmete tootmine, laborikasutus, pooljuhtide tootmine, magneesiumi survevalu, edasimüümimine vms) 	Isiku VÕI ettevõtte käsitlemisloa või teises liikmesriigis antud sertifikaadi number	Kutsetunnistuse või teises liikmesriigis antud sertifikaadi kehtivusaja lõpp (kui on)*	Kinnituskirja number ja kuupäev

- Eestis antud külmemehaanik tase 3 kutsetunnistus on tähtajatu. Külmemehaanik tase 4 ja külmatehnika paigaldusjuht tase 5 kutsetunnistused kehtivad 5 aastat alates kutsekomisjoni otsuse tegemise kuupäevast. Tuletõrje valdkonnas antud töötajate kutsetunnistused kehtivad 3 aastat alates kutsekomisjoni otsuse tegemise kuupäevast. Teistes kutsetunnistuste puhul ei ole Eestis kehtivusaega kehtestatud. Eestis antud käsitlemisload on samuti tähtajatud.
- Ettevõtte sertifikaadi number märkida ainult paiksete jahutus- ja kliimaseadmete ja soojuspumpade või paiksete tuletõrjeseadmete valdkonnas.

Lisa 5. F-gaaside edasimüüja kinnituskirja näidis

Kinnituskiri fluoritud kasvuhoonegaaside edasimüügiks

Nr:

Ostja andmed:

Ettevõtte nimi

Aadress

Telefon

e-post

Käesolevaga kinnitame, et [*Ettevõtte nimi*] omab tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 517/2014 õigust fluoritud kasvuhoonegaase osta (s.t müüb gaase lõppkasutajale ja ise ei kasuta F-gaase sisaldavate seadmete või neist gaasidest sõltuva käitamisega seadmete paigaldamiseks, teenindamiseks, hooldamiseks või parandamiseks, kui selleks on artikli 10 alusel nõutav sertifikaat või tunnistus).

Samuti oleme teadlikud kõnealuse määruse nõuetest, mille eesmärk on fluoritud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine. Oleme muuhulgas teadlikud ka järgnevast:

1. Fluoritud kasvuhoonegaaside tahtlik laskmine atmosfääri on keelatud, kui gaaside vabastamine ei ole ettenähtud kasutuseks tehniliselt vajalik.
2. Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate seadmete käitajad võtavad ettevaatusabinõud, et vältida nende gaaside tahtmatut vabastamist („leke”). Nad võtavad fluoritud kasvuhoonegaaside lekete vähendamiseks kõik tehniliselt ja majanduslikult teostatavad meetmed.
3. Ettevõtted, kes tegelevad fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate paiksete jahutus-, kliimaseadmete soojuspumpade ja tuletõrjeseadmete paigaldamise, hoolduse, teeninduse ja kasutuselt kõrvaldamisega puhul on vaja sertifikaati ja need ettevõtted peavad tegema kõik, et vältida lekkeid.
4. F-gaase võib müüa ainult sellistele ettevõtetele, kellel selleks õigus on.

Ettevõtte esindaja nimi

Ametikoht

Kuupäev

Allkiri

Lisa 6. Kinnituskirja näidis F-gaaside ostuks valdkondades, kus sertifitseerimist ei ole nõutud

Kinnituskiri fluoritud kasvuhoonegaaside ostul nende kasutamiseks määruse 517/2014 art 10 nimetamata sertifitseerimist mitte vajavates valdkondades

Nr:

Ostja andmed:

(Ettevõtte) nimi

Aadress

Telefon

e-post

Käesolevaga kinnitame, et [Ettevõtte nimi] ostab tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 517/2014 ostab fluoritud kasvuhoonegaase kasutamiseks valdkondades, mis tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 517/2014 artiklist 10 sertifitseerimist ei vaja.

Fluoritud kasvuhoonegaasi ostetakse järgnevalt kasutuselaks: .....

Samuti oleme teadlikud kõnealuse määruse teistest nõuetest, mille eesmärk on fluoritud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine. Oleme muuhulgas teadlikud ka järgnevast:

1. Fluoritud kasvuhoonegaaside tahtlik laskmine atmosfääri on keelatud, kui gaaside vabastamine ei ole ettenähtud kasutuseks tehniliselt vajalik.
2. Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate seadmete käitajad võtavad ettevaatusabinõud, et vältida nende gaaside tahtmatut leket. Nad võtavad fluoritud kasvuhoonegaaside lekete vähendamiseks kõik tehniliselt ja majanduslikult teostatavad meetmed.
3. Fluoritud kasvuhoonegaasi mahutit kasutanud ettevõtja korraldab vahetult enne selle kõrvaldamist mis tahes jääkgaaside kokkukogumise, et tagada nende gaaside ringlussevõtt, taasväärtustamine või hävitamine.
4. Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate sertifitseerimist mittevajavate valdkondades kasutatavate toodete ja seadmete, sealhulgas teisaldatavate seadmete käitajad korraldavad, et nõuetekohase kvalifikatsiooniga füüsilised isikud koguvad gaasid kokku ulatuses, mis on tehniliselt teostatav ega põhjusta ebaproportsionaalselt suuri kulusid, et tagada nende gaaside ringlussevõtt, taasväärtustamine või hävitamine, või korraldavad nende gaaside hävitamise ilma eelneva kokkukogumiseta.
- 5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/40/EÜ reguleerimisalast (M1 ja N1 kategooria sõidukid) välja jäävate sõidukite kliimaseadmetest fluoritud kasvuhoonegaaside kokkukogumisega tegelevad nõuetekohase kvalifikatsiooniga füüsilised isikud.
- 6) Direktiivi 2006/40/EÜ reguleerimisalasse kuuluvate mootorsõidukite kliimaseadmetest fluoritud kasvuhoonegaaside kokkukogumiseks nõuetekohase kvalifikatsiooniga isikutena käsitatakse üksnes füüsilisi isikuid, kellel on vähemalt määruse 517/2014 artikli 10 lõike 2 kohane koolitussertifikaat (Eestis Mootorsõidukite kliimaseadmete käitleja, tase 5 osakutse tunnistus)

7) K lmikveokite ja -haagiste puhul on t otaja sertifikaat vajalik 1. jaanuarist 2017. a.

(Ettevõtte esindaja) nimi

Ametikoht

Kuupäev

Allkiri

Lisa 7. Ainete kasutamine valdkonniti (näidis)

- **Paiksed jahutusseadmed, kliimaseadmed või soojuspumbad**

Enamlevinud F-gaasid: R-404A, R-407C, R-410A, R-134a, R-507A jne)

Vähem levinud F-gaasid: R-32, R-417A, R-422 (A, B, C)

R-407 (A, B, D, F), R-422 (A, B, D), R-423A, R-427A, R-437A

- **Paiksed tuletõrjeseadmed**

FM-200 ehk HFC-227ea, FE 13 ehk HFC-23, FS49C2, HFC-125, HFC-236)

- **Mootorsõidukite** kliimaseadmed

R-134a, HFC(HFO)-1234yf

- **Elektrijaotlad**

SF₆

- **Lahustid**

HFC-365mfc, HFC-43-10mee, HFC-245fa, HFC-134a